

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

We vroegen onlangs onze lezers om het aandragen van onderwerpen. In LeiDocument hebben we u bericht over plannen van de HvA om de aansluiting mbo-hbo tot een van de speerpunten te maken van het hogeschoolbeleid, met de volle inzet van de Associate degree. En zie daar, aangereikt op het digitale presenteerblaadje: op FoliaWeb van de HvA en UvA gaat Frans van Heest als columnist hierop in. Daarmee wordt een bruikbaar inkijkje gegeven in de wijze waarop een dergelijke ontwikkeling intern wordt opgepikt.

We starten met stukken van de column die een paar dagen geleden verscheen:

Columnist zijn is zo nu en dan een deerniswekkende bezigheid. Je schrijft een steekhoudende analyse waar geen speld tussen te krijgen is, komt ook met de juiste oplossingen, maar vervolgens moet je lijdzaam toezien dat je goedbedoelde adviezen volledig in de wind worden geslagen. Ik heb in de twee jaar dat ik nu columnist ben bij Folia al talrijke van deze beledigingen moeten ondergaan.

Maar zie daar! Huib de Jong, rector van de HvA, hij heeft mijn advies van een half jaar geleden volledig overgenomen en daar ben ik hem meer dan dankbaar voor, maar in het bijzonder is dit een grote winst voor veel studenten op de HvA. Wat is het geval? De HvA gaat nu ook intensiever samenwerken met het mbo, zo maakte Huib de Jong laatst duidelijk bij de opening van het studiejaar op de HvA.

(...)

Ik was laatst bij de opening van het collegejaar op Inholland waar ook Paul Rosenmöller sprak, hij is tegenwoordig voorzitter van de VO-raad (koepel van Voortgezet onderwijs). Hij wees er toen op dat de hogescholen niet alleen naar de universiteiten moeten kijken, maar ook naar de sectoren waar al die studenten vandaan komen. Rosenmöller zei dat hogescholen 'de goede balans moeten weten te vinden waar die enkeling heen gaat en waar ze allemaal vandaan komen'.

Toen ik dat hoorde, dacht ik: wat zouden nu de precieze aantallen zijn en hoe zit dat hier in Amsterdam, is die opmerking van Rosenmöller ergens op gestoeld? Met hulp van wat jaarverslagen van de UvA en HvA – die overigens buitengewoon gekleurde en misleidende informatie bevatten op dit punt – en met hulp van cijfers van DUO kwam ik tot de volgende conclusies. 25 procent van de huidige HvA-studenten is afkomstig van het mbo. Om maar eens een vergelijking te maken nog geen 1 procent van de studenten op de HvA heeft ooit een wo-opleiding gevolgd. Kortom, voor de instroom is de focus op de UvA in dit geval ook buitenproportioneel hoog.

Aan de UvA-kant schrijven jaarlijks 700 hbo-studenten zich in voor een studie, waarvan 30 procent afkomstig is van de HvA. Dit komt erop neer dat er ieder jaar nog geen 4 procent van alle HvA-afgestudeerden ook een vervolgstudie gaan volgen op UvA. De woorden van Rosenmöller lijken me dan ook hier meer dan op zijn plaats. En dat Huib de Jong actie gaat ondernemen op dit vlak is te prijzen. Het mbo en in mindere mate het hbo verdient herwaardering, ook maatschappelijk. Het is daarom dan ook verstandig van De Jong om zich daar meer op te focussen, dan alleen op die universiteit.

Paul van Heest heeft het over een eerdere beschouwing op dit punt, op FoliaWeb. Die dateert van 29 november vorig jaar. Hier een paar passages daarvan, ten bewijze van zijn bezorgdheid over het te weinig inspelen op het mbo.

Het huwelijk tussen de HvA en UvA is in tien jaar nauwelijks geconsumeerd. Een grotere kans op een bloeiende liefde is er tussen de HvA en het mbo, en wel in de vorm van een vruchtbare samenwerking op grond van één gemeenschappelijk doel: studenten afleveren met een goede beroepsopleiding die aansluit op de arbeidsmarkt.

(...)

Eigenlijk is het vreemd dat de HvA en mbo's al niet langer intensief samenwerken. Van oudsher is er altijd al een veel groter aantal mbo-studenten geweest die hun studiecarière vervolgden op het hbo, dan hbo-studenten die naar het wo gingen.

In het eerste jaar is het studiesucces van deze oud-mbo-studenten een probleem. Ze lopen aan tegen de theoretische manier van lesgeven die ze van hun vorige, meer op de beroepspraktijk geënte opleiding niet gewend zijn.

De oplossing voor dit probleem vormen associate degrees: verkorte hbo-opleidingen voor afgestudeerde mbo'ers. Deze programma's worden in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en het mbo vormgegeven, om studenten zich verder te laten specialiseren, zodat zij beter voorbereid op de arbeidsmarkt terechtkomen.

Instellingen als Hogeschool Rotterdam, Inholland en Windesheim bieden elk elf ad-trajecten aan. De HvA loopt als grootste hogeschool van het land achter, met nog maar vijf van dergelijke programma's. Daarom wordt het tijd dat de HvA met hernieuwde energie de samenwerking met het mbo opzoekt en het verstandshuwelijk met de UvA maar snel vergeet.

Interessant dat via dit kanaal ontwikkelingen bij andere hogescholen zijn gecommuniceerd. Wel valt op dat de Ad – het is en blijft een lastig punt – wordt neergezet als een 'verkorte hbo-opleiding', alwaar het 'een tweejarig hbo-traject in combinatie met een vierjarige bacheloropleiding' moet zijn. Maar goed, werk aan de winkel zal er altijd zijn om dit klip en klaar tussen de oren van 'het publiek' te krijgen.

Vervolgens wordt op FoliaWeb verslag gedaan van die openingsgebeurtenis waarover in de column wordt gerept. Daar halen we onderstaand stukje uit. In LeiDocument is al de complete toespraak afgedrukt. Het is absoluut opmerkelijk te zien hoe die wat betreft de Ad bij iemand in het publiek, uitgezocht voor het maken van een verslag, over het voetlicht in de zaal terecht komt...

Uit het verslag dus:

Associate degrees

Bij dat eerste speerpunt meldde hij het grootste nieuws, namelijk dat de HvA zich gaat inspannen om associate degrees aan te bieden. Dat zijn tweejarige opleidingen voor mbo'ers die een startkwalificatie vormen op de arbeidsmarkt en ze ongeveer op het niveau van de hbo-propedeuse brengt. Daarnaast, zo meldde hij eerder deze week, is het een uitgelezen kans voor hogeschoolstudenten die hun kennis op een bepaald terrein willen verbreden. 'Op dit moment zijn we met mbo's in overleg hoe we dat precies gaan vormgeven en wie welk deel aan de begroting gaat bijdragen,' liet hij gisteren tijdens een vergadersimulatie* weten.

* Dit betrof een communicatievorm met de CMR. Aldaar is de volgende passage te vinden:

Na binnenkomst woensdag bespreken de acht kersverse medezeggenschappers een brief van rector Huib de Jong. Daarin kaart hij vier onderwerpen aan die naar zijn mening belangrijk zullen zijn het komende jaar: het opzetten van een Community College, het versterken van de binding met studenten, internationalisering en het versterken van de relatie tussen onderwijs en onderzoek.

Bijzonder positief... maar wat meldt de verslaggever als het gaat om de mededeling van Huib de Jong als rector HVA over de Ad: "... en zo ongeveer op het niveau van de hbo-propedeuse brengt'. Het eerste deel van die zin over de startkwalificatie is krachtig neergezet, maar waar komt de klepel bij deze klok vandaan als wordt verondersteld dat de Ad na twee jaren niet boven het propedeuseniveau uitstijgt? Denkt men dat het eerste jaar van de Ad een herhaling van de mbo-stof is? Hier mag dus ook nog wel enige interne PR tegenaan worden gegooid...

Ook is het geen verbreding op zich, de Ad. Nou ja, net zo breed als de Bachelor, kijkend naar de eisen die aan een hbo-graad worden gesteld.

Tenslotte nog een verzoek: HvA, gebruik niet het begrip Community College. Dat is toch een duidelijk ander soort instituut dan waarover we het hier hebben, zoals in Rotterdam. Neem maar gewoon het begrip Regionaal Associate College over. De naam RAC Amsterdam is toch ook een mooie hint richting het mbo... een betrouwbare handreiking zou je kunnen zeggen.